

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постановою
Кабінету Міністрів України

від 10.04.2019 № 530

ПОРЯДОК
організації діяльності інклюзивних груп
у закладах дошкільної освіти

1. Цей порядок визначає вимоги до організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти незалежно від підпорядкування та форми власності з метою забезпечення реалізації права дитини дошкільного віку у тому числі з особливими освітніми потребами та з інвалідністю, на освіту, задоволення її освітніх та соціальних потреб, соціальну адаптацію та підготовку до наступного етапу навчання.

2. Освітні послуги в інклюзивних групах закладів дошкільної освіти надаються дітям з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю, з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

3. Для організації освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у закладах дошкільної освіти створюються умови для:

забезпечення безперешкодного доступу до будівель та приміщень такого закладу дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, зокрема тих, що пересуваються на візках, та дітей з порушеннями зору, слуху;

забезпечення необхідними навчально-методичними і навчально-наочними посібниками, ігровим, навчально-дидактичним обладнанням, засоби індивідуальної корекції;

облаштування ресурсної кімнати для проведення корекційно-розвиткових занять;

залучення педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів та (або) інших установ (закладів) для надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг згідно з індивідуальною програмою розвитку;

забезпечення відповідними педагогічними працівниками.

4. За наявності дітей з особливими освітніми потребами засновник (засновники) закладу дошкільної освіти виділяє в установах законодавством порядку кошти для забезпечення:

в інклюзивних групах закладів дошкільної освіти асистентів вихователів;

безперешкодним доступом до будівель та приміщень такого закладу дітей з особливими освітніми потребами;

створення відповідної матеріально-технічної та навчально-методичної бази;

підвищення кваліфікації педагогічних працівників з питань надання освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами у інклюзивних групах;

інноваційної діяльності у закладі дошкільної освіти.

Засновник (засновники) та керівник закладу дошкільної освіти несуть відповідальність за організацію, стан та якість інклюзивного навчання.

5. Керівник закладу дошкільної освіти на підставі заяви батьків або осіб, які їх замінюють, дитини з особливими освітніми потребами, висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини інклюзивно-ресурсного центру організовує інклюзивну групу, створює необхідну матеріально-технічну та навчально-методичну базу, залучає педагогічних працівників інклюзивно-ресурсних центрів та (або) інших установ (закладів) для надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг згідно з індивідуальною програмою розвитку.

6. Зарахування дітей до інклюзивних груп здійснюється керівником закладу дошкільної освіти на підставі заяви батьків (осіб, які їх замінюють), свідоцтва про народження дитини, медичної довідки про стан здоров'я дитини з висновком лікаря, що дитина може відвідувати заклад дошкільної освіти, довідки дільничного лікаря про епідеміологічне оточення.

Для дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю, додатково подається висновок інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини. За наявності інвалідності подається копія медичного висновку, (наданої лікарсько-консультативною комісією) або копія посвідчення особи, яка одержує державну соціальну допомогу, відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю», копія індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю.

7. Інклюзивні групи комплектуються за віковими (одновіковими, різновіковими) ознаками, з урахуванням особливих освітніх потреб дітей.

Для забезпечення ефективності освітнього процесу наповнюваність інклюзивних груп становить до 15 осіб, серед яких:

одна-три дитини з числа дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, затримкою розвитку різного походження, зниженим зором чи слухом, легкими інтелектуальними порушеннями тощо;

не більше як двоє дітей з числа дітей сліпих, глухих, з тяжкими порушеннями мовлення та розвитку (порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями, розладами аутичного спектра) або тих, що пересуваються на візках, тощо.

8. Діти з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю, можуть перебувати в інклюзивних групах закладів дошкільної освіти до семи (восьми) років відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру та залежно від рівня і ступеня порушення.

9. Освітній процес в інклюзивних групах здійснюється відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за окремими програмами, затвердженими в установленому порядку Міністерством освіти і науки, та методиками з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю.

10. Особливістю освітнього процесу в інклюзивних групах є його індивідуалізація та диференціація. Корекційно-розвиткова робота проводиться як корекційно-розвиткові заняття за напрямами відповідно до індивідуальних особливостей дитини.

Корекційно-розвиткові заняття проводяться педагогічними працівниками інклюзивно-ресурсного центру та (або) інших установ (закладів) відповідно до нозології та потреб дитини, згідно з індивідуальною програмою розвитку.

Психолого-педагогічне супроводження дітей з особливими освітніми потребами у закладах дошкільної освіти здійснюється працівниками психологічної служби (практичними психологами, соціальними педагогами) та відповідними педагогічними працівниками закладів дошкільної освіти.

11. Відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру, індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (за наявності) складається індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами за формою згідно з додатком, яка забезпечує індивідуалізацію освітнього процесу, визначає конкретні навчальні стратегії та підходи.

В індивідуальній програмі розвитку зазначається загальна інформація про дитину, наявний рівень знань, вмінь, динаміку розвитку, необхідні адаптації та модифікації навчального середовища, педагогічних заходів та матеріалів, технічні пристосування, додаткові послуги (корекційно-розвиткові заняття), визначені на підставі висновку інклюзивно-ресурсного центру.

Індивідуальна програма розвитку розробляється групою фахівців (вихователь-методист, вихователі, асистент вихователя, практичний психолог, вчитель-логопед, вчитель-дефектолог та інші) з залученням батьків дитини або осіб, які їх замінюють.

Індивідуальна програма розвитку розробляється на 6 місяців, на основі програм, у тому числі спеціальних, рекомендованими МОН України для закладів дошкільної освіти, з відповідною їх адаптацією до особливих потреб дитини і затверджується директором закладу дошкільної освіти. При необхідності індивідуальна програма переглядається щомісячно для коригування та доповнення.

Невід'ємною складовою процесу розроблення індивідуальної програми розвитку є оцінювання та моніторинг динаміки розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Оцінювання динаміки розвитку дитини є індикатором ефективності освітнього процесу та підґрунтям для подальшого планування цілей і завдань.

Відповідальність за реалізацію індивідуальної програми розвитку покладається на всіх членів команди. Відстеження перебігу виконання цілей та завдань, окреслених в індивідуальній програмі розвитку, покладається на вихователя-методиста закладу дошкільної освіти.

12. В індивідуальній програмі розвитку дитини передбачається від 1 до 10 занять на тиждень для проведення корекційно-розвиткових занять в залежності від віку дитини, ступеня складності порушень та з урахуванням її індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності.

Години, визначені для проведення корекційно-розвиткових занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дитину з особливими освітніми потребами у закладі дошкільної освіти.

Тривалість занять визначається з урахуванням віку дитини та виду діяльності за освітніми лініями.

Корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися як індивідуальні, так і групові - залежно від особливих освітніх потреб дітей та їх

індивідуальних програм розвитку. Групи наповнюваністю два-шість дітей комплектуються відповідним спеціалістом з урахуванням однорідності порушень.

13. Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу забезпечує асистент вихователя, який бере участь у розробленні та виконанні програм, адаптує навчальні матеріали з урахуванням особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Посада асистента вихователя інклюзивної групи закладу дошкільної освіти вводиться з розрахунку одна штатна одиниця на одну інклюзивну групу.

14. Соціальні потреби дітей із складними порушеннями розвитку під час їх перебування в закладі дошкільної освіти задовольняються соціальними працівниками, батьками або особами, уповноваженими ними.

Батьки або інші особи, які виконують обов'язки асистента дитини з особливими освітніми потребами, повинні проходити у встановленому законодавством порядку медичний огляд.

15. Виховна робота з дітьми з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю, має бути направлена на їх безпеку, соціалізацію, розвиток комунікативних навичок, навичок самостійності та самообслуговування тощо.

16. Фінансування діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти здійснюються за рахунок коштів освітніх субвенцій, державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством, у тому числі з урахуванням потреб дитини, визначених в індивідуальній програмі розвитку.